

Lục Tỉnh Tân Văn

Do Võ Phi Hùng Chủ Bút, và các kỹ (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đăng chủ Kho Sách Xưa Quán Văn Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

開新省六

GIÁ BÀN:
 Một năm... 6.000
 Sáu tháng... 3.000
 Ba tháng... 1.500

ADMINISTRATION
 17 Résaction:
 179-180 (1er Étage)

GIÁ BÀN:
 Một năm... 7.000
 Sáu tháng... 4.000
 Ba tháng... 2.250

ADMINISTRATION
 17 Résaction:
 179-180 (1er Étage)

GIÁ BÀN:
 Một năm... 7.000
 Sáu tháng... 4.000
 Ba tháng... 2.250

ADMINISTRATION
 17 Résaction:
 179-180 (1er Étage)

GIÁ BÀN:
 Một năm... 7.000
 Sáu tháng... 4.000
 Ba tháng... 2.250

ADMINISTRATION
 17 Résaction:
 179-180 (1er Étage)

POUR LES ABONNÉS (étranger):
 à BORDEAUX: Aux bureaux du Journal
 à HANOI: Aux bureaux de Truong
 Mô-Tân-Văn.

On traite à forfait pour les
 contrats de longue durée. Les
 prix sont payables d'avance

MỤC-LỤC

1. — Thầy Sơn đông.
2. — Thi thừa biện Annam.
3. — Lễ 14 juillet 1921.
4. — Tòa sơ Saigon.
5. — Thông báo.
6. — Công kinh khốn phép.
7. — Hàng truyền.
8. — Oan kia theo mãi.

Thê-giải Tân-văn

Điện tín Bordeaux ngày 5 Juillet
 Từ hòa Trung-Huê Đức-quốc
 Trước đã nói về từ hòa của hai nước
 Trung-Huê và Đức-quốc, chỉ rõ sự bỏ
 huân qua lại. Hai nước đã thuận ưng
 theo cáo diếu ước lập, nên nay có tin
 thành Berlin, kinh-đô Đức-quốc nói ngày
 1° Juillet là ngày định hai nước đồng
 thim danh ký chỉ từ hòa ấy.

vàng lịnh Đổng-minh rút binh ra khỏi
 đất cam, duy còn A-lê-Mã chưa chịu
 rút binh. Bởi cơ sở Pháp-quốc với sứ
 Hồng-mao cư tại Berlin (Đức-quốc) mới
 tư chí tới Chánh-phủ Đức mà trách về
 Thông-tướng cam binh trong đất Silésia
 không tuân lịnh Đổng-Minh.
Cuộc thi võ Carpentier Dempsey
 Về cuộc thi võ hai đàng, ai thắng ai
 bại đã biết. Nay nhắc lúc Carpentier mới
 đến võ tràng chưa mở, thì ông Clinto-
 Howard tỏ ý rằng nghĩ sẽ bày cơ mà cần
 cuộc thi Carpentier-Dempsey. Người nói
 cũng hữu lý rằng cuộc này thiên hạ có
 cuộc với nhau lớn quá, xem ra chẳng
 phải là cuộc tranh đấu chơi mà ra cuộc
 có bạc lớn. Đường ấy sai phép luật New-
 Jersey.

ĐIỂN TÍN REUTER
Đô-thống Foch sang Huê-kỳ
 Tin thành Paris ngày 27 Juin nói:
 nhưn vì có lời Huê-kỳ cầu thỉnh, nên
 Đô-thống Foch rời đây sẽ sang vùng
 Huê-kỳ một ít lâu.

Tòa không cấm
 Ngài nói thì nghe phải, mà khi ngà
 lại tòa ban xin, thì tòa Jersey City
 không chịu ngăn cấm, để cho đấu như
 thường.

Bà hoàng-đế Hoa-Lang đình giá
 Bà Hoàng-đế nước Hoa-Lang trước đã
 nhưt định đi giá qua nước Norvège du
 ngoại trong các vịnh biển, nay vì việc
 nước rời rã, nên tin thành Haye, ngày
 27 Juin nói bà đã đình việc du ngoại
 để chờ dịp khác.

Máy bay di thơ
 Tin thành Bắc-kinh ngày 28 Juin nói
 các nhà thơ Trung-Huê có truyền bá rằng
 Trung-Huê mới lập sở thơ-tin máy bay,
 kể từ Ter Juillet, bay từ Bắc-kinh qua
 Tê-Nam-Phủ.

Trả dãn Nga về Nga-quốc
 Trong cơn Âu-chiến, nước Nga phải
 để làm cho bá tánh lầm than, nên chỉ
 dãn Nga, lớp vì nhập ngũ từng chinh,
 lớp vì binh đao tràn lãnh, sang ở các
 nước hiện nay hầy còn nhiều. An giặc
 rồi, Vạn-quốc liên-minh tính trả hết dãn
 Nga về Nga-quốc, nên tin thành Genève
 nói: Vạn-quốc liên-minh tính lập tỉ
 kiểm soát để coi phân định cách thế cho
 các nước trả dãn Nga về nga sẽ hiện còn
 hai triệu mà trong hai triệu đó, có mười
 muôn binh của Thông-tướng Wrangel Vạn-
 quốc liên-minh lại phòng định một số
 tiền hai trăm năm chục triệu quan để
 làm sở phí lập tỉ kiểm soát ấy và đã có
 tư chí cho các nước hỏi cho biết được
 lấy số tiền nào trong bản mà dùng.

Tân sử Huê-kỳ
 Tin thành Washington nói Đức-giám
 quốc Harding mới hạ chỉ sai ông Charles
 B. Warren làm sử Huê-kỳ trong nước
 Nhựt-bồn.

Thượng du Silésie
 Về vụ thượng du Silésie, Polonais đã
 let, là ngày Đại-hội của mình về sự
 Règlement transactionnel. Bây giờ
 mình cứ việc lo sắp sửa cho bản
 đăng trình cho Đại-hội coi

Ông Sims bị quở
 Về vụ ông Sims diễn thuyết tại thành
 Londres nói về dân Ireland, làm cho
 Hồng-mao bất bình, trước đã có nói, Ông
 Sims bị triệu về trào, nay bị ông Denby
 hạ chỉ quở trách nói về vụ đọc bài
 diễn thuyết thất cách ấy.

THẦY SƠN-ĐÔNG

Bất luận Âu-Á Phi-Mĩ-Úc, trong
 năm châu nầy hễ dân nước nào còn
 quê lậu, thì hay bị người phương
 phỉnh lường gạt; hoặc lấy sự đĩm
 đoan dụ lòng, hoặc bày mưu xảo-
 trá thoa mắt. Bởi có những nước văn-
 minh, chim đất nầy, thì xử kia làm
 thuộc-địa, hăng lấy sự hóa khai dân
 trí làm đầu; không những đem văn-
 chương xù minh đến mà phải thông-
 mà cũng đem hết tài hay, đầu một-
 nghệ thuật nòng-thương của mình mà
 truyền giáo; nói tắt một lời, to mở
 mang xử thuộc-địa ấy cho ra người-
 thanh cảnh-lịch. Hầy xem lấy công
 cuộc của Pháp-quốc về viên trong đất
 Nam-kỳ nầy sáu mươi năm nay thì
 rõ. Vậy mà cũng chưa đặng hoàn-
 toàn; chưa thành số ngyện; đản
 quê đất hầy còn nhiều. Phần đản
 quê đất ấy, chẳng những thiếu đàng
 học-thức mà thôi, mà cũng ít thấy,
 ít nghe. nên thường hay tin lầm
 tưởng sai; để cho kẻ làm những
 chuyện phi-thường, làm những đống
 băng mắt bắt-chim, đánh lừa. Trong
 trăm đều bị lạn, tôi lựa lấy một.
 Một ấy là Thầy Sơn-đông, đản ở
 ỉnh Sơn-đông bên Tàu, là tỉnh, ngày
 nay, về tay Nhựt-bồn và còn đàng
 chèo-kéo đó, sang qua đây làm nghề
 thầy-thuốc và bán-thuốc, tục kêu
 là Thầy Sơn-đông.

lun phân-phân, tà không biết ngàn
 mũi viết, cạm không biết mấy ve
 mực rời mà cũng chưa giải quyết.
 Văn đề ấy cũng chẳng chi ngoài
 sự so-sánh tài nghệ của thầy Langsa
 với thầy Annam, thuộc Tây với thuộc
 Nam, bên này nên dùng, bên nào
 nên bỏ. Tóm lại báo nào cũng nói:
 « Thuộc Nam chẳng phải dở gì,
 song thầy Nam, tài học rất nên sơ
 lược. Đã không trường lại cũng
 không khoa, mình tôn lấy mình,
 xung lý đản, ra làm thầy không
 cấp chiến. Đề vậy nên ai muốn xươ
 đực, làm ra trong xử ngan cũng
 thầy thuốc làm bướng kiếm ăn, ư
 triêu kẻ bán thuốc phỉnh người
 mà thôi lại.»

Chê đê thầy thuốc Nam. Xét cạn
 lẽ, cũng chẳng phải oan, song hèn
 sao, thầy Nam với thầy Tàu, cũng
 đồng-điều, đồng-môn, đồng-bệnh
 với nhau, mà cứ chê thầy Nam,
 không chê thầy Chê.

Văn biết thầy Nam suy ra nghệ
 làm thuốc và bán thuốc cũng còn
 nhiều nôi tế, song cùng nghĩ, cái tế
 của thầy Nam hầy còn vừa vừa, chỉ
 như cái tế của thầy Tàu, thật là làm
 lắm. Hầy xem lấy mấy chú thầy
 Sơn-Đông qua đây, rảo cùng khắp
 chợ tới quê đó thì rõ, xem lấy mấy
 tay bào-lê, bày hàng phớm-phình
 trong chợ đó thì biết. Ôi, nôi tế kè
 biết ngàn nôi; còn ai mà chưa đản
 cho là một lũ dung-y đi gạt-gâm kẻ
 dốt-quê mà gạt của. Thật vậy, tôi
 chẳng e lời nói của tôi lắm, tôi chẳng
 sợ có chỗ ăn-năn; thật là dung-y,
 có thờ rồi mới quyết.

Thầy Sơn-Đông; ôi, mấy chú thầy
 Sơn-Đông quá tế! Ai chớ vội tin
 mà mắc.

L.h-Muru.

Hãng Bản Trung-Pháp Thiệt-nghiệp

Một sự rất may
 Ông Quản-ly nhà Bản Saigon có
 được tin các nơi như vậy:
 1° Tin Chánh hãng Paris. — Tòa
 la Seine, cũng đã đình ngày 25 Jul-

các nhà tư-bồn Trung-hoa. Hội
 không phá hại chi hết thầy, song
 le để lựa chọn người mà chủ sự
 tính toán.

Hết thầy bên Trung-hoa, người
 ta đều trong giúp cho nhà Bản T.N.
 vững vàng lại.

Lời hỏi của quan Outrey và lời đáp
 của quan Briand

Theo báo BORDEAUX ngày 10
 Juillet 1921.

Ngày 8 Juillet, phòng nghị-viện
 Thân-sĩ đã đả lời hỏi của quan
 Outrey ra mà bản biên. Quan Briand
 có giải rõ rằng Chánh-phủ cứ một
 lòng binh vực cái quan hệ của Pháp,
 phải như Bản T.N. có nói trước
 rồi, thì Chánh-phủ lại càng lo gìn
 giữ sự an-ôn cho nhà Bản Thục-
 nghiệp. Quan Outrey cũng chỏan
 rõ ý của quan Briand và quan Bộ
 Chưởng-khố, đã tận kỳ lực lo chăm
 chước cho khỏi cái đều căng bệ,

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thêm mà lại ngọt làm cho những tay thao rượu thầy đều khen ngọt Chỉ một mình hãng Denis freres có trứ mà thôi

chẳng phải về tư-bản mỗi người mà thôi, mà là cái cang hệ phần chương cho phong hóa Pháp phải bị bỏ giã.

Đã có phong-phanh toan tính với Trung-hoa rồi cho đặng thử mà giữ gìn nhà Bản, thì cũng một sự rất hạnh thậm cho Pháp. Quan Briand lại nói rằng Chánh phủ lấy làm bối rối quá.

Đầu thế nào, cũng là một việc không cang có chi với Cán-bộ, mà Chánh-phủ phải ra công mà hành sự chung cùng với nhau, muốn cho thành tựu đặng, thì phải ép buộc phong-hóa cho đặng.

Vì lợi ích cho dân Pháp, Chánh-phủ sẽ ra công — Mà tuy vẫn tôi nói vậy chứ theo công sự của Bản lúc này, thì chắc cũng còn có chỗ may, trong này đặng.

Quan Outrey nói rằng, như quan Briand xem xét rõ ràng thiết hự các công sự của nhà Bản T. N. như vậy, mà còn e nó còn tổ nổi hư thiệt ra hơn nữa chăng, thì ngài sẽ cũng tận kỳ lực mà bình vực, những lợi ích của Pháp và Trung-hoa, đặng mà giữ cái danh vinh diệu của Mầu-quốc.

Lúc quan Briand nói, chắc sẽ ra công tận lực cho nên việc và kim cho rí mới phải lời về dân, thì quan Outrey ngài nói rằng: đặng như vậy thì ngài chẳng cần chi phải vội vã mà han hỏi. Nói qua chuyện ngoại quốc, thì quan Briand không chịu cang dự vào mà ngài lại nói thêm nữa rằng, nếu tôi cho ngài coi hết thấy điện tín của các chức gọi về cho tôi, thì ngài sẽ hiểu là các chức và hết thấy người ta ít muốn cho Chánh-phủ bỏ qua những sự như vậy.

Hết thấy các nhà Báo đều đẹp lòng về ý kiến chánh lý của quan Briand, đã để lời mà bình vực, sự ích lợi của Pháp và Trung-hoa, không thêm nghe những điều huyền hoặc có người đã sắp để mà lừa ngài.

Về sự Bàn-biên của quan Outrey tại Phòng Thần sĩ

Quan Briand thì xin đình đái lại, sự bàn-biên Bản T. N.

Chánh-phủ thì ép mình phải tính toán làm sao cho khỏi lợi hại mỗi người và danh tiếng của Mầu-quốc. Cũng có nhiều sự hay đặng rồi, mà cũng còn nhiều sự đương trông, là những sự còn đương bàn-biên với Trung-hoa.

Nhơn tình thiên-hạ, thì cho là làm chi cũng không khỏi đặng lợi hại Pháp, vì ngày của Tòa 27 Juillet quá gần.

Nhiều quan Thần-sĩ, vẫn hỏi quan Outrey tự sự, mà ngài không chịu nói Quan de Castelnau nói phải thời hồi tiền gọi của thiên hạ lại, và xin làm tội hẳn mấy chức việc nhà Bản đã làm rồi. Quan Le Provost de Launay nói, nếu như vậy thì quan Philippe Berthelot đại từ hàng ngoại Bộ, cũng có cang vào.

Quan Briand lại nói rằng quan từ

hàng nên khen vì lòng khâm phục của ngài, mà quan Briand lại xin phải kim mà bắt kẻ làm lời mà thôi. Đình đái sự bàn-biên bỏ thăm đặng 358 ông chịu 207 ông không chịu. Vậy thì quan Outrey đặng việc, như đã nói trên rồi.

Theo lẽ, quan Outrey vì quan Briand mà chưa chịu bàn-biên, một là để lẽ của Đại-hội sẽ toan tính lẽ nào, một là đợi Tòa Thượng-mãi, 2 việc cũng ngày 25 juillet, 27 juillet: thì rõ hẳn-báo đã có nói rồi.

Cũng như quan Outrey đã kêu phòng Thần-sĩ mà bàn-biên, mà rồi tại ý kiến của quan Đồng-ly các Bộ Briand, nay ra Phòng các quan han hỏi, ngài không chịu, nay tuy vẫn các quan đã rõ hay hết sự tích nhà Bản, mà chưa để lời bàn-biên đặng. Ngày bàn-biên chắc là tại nơi phòng Thần-sĩ sẽ như định rồi quan Briand sẽ để lời trước hết.

Tại sự đình đái này mà sanh ra, các quan cũng có cãi lẫn nhau.

Như quan de Castelnau, thì nói phải đăm ra mà bàn-biên tức thì, và bắt đền tiền cho các nhà tư-bản, rồi kiếm kế pham mà trị tội.

Quan Le Provost thì nói phải đăm Ngoại-bộ vào mà trách, vì một bức điện gọi cho các nhà Bản Cực-đông làm cho phải cang dự danh tiếng Mầu-quốc. Quan Leygues nói rằng không hay biết bức điện ấy.

Còn quan Briand thì khen ông Ph. Berthelot mà lại nói rằng, đầu cho có lỗi chi nữa cũng không phải về phần các quan Thần-sĩ làm tội đặng.

An tòa Thượng-mãi Saigon

Tự do — Bình đẳng — Đẳng báo
Nhơn danh đin Phansa Tòa sơ Saigon (Nam-kỳ) hội xử theo luật Thương-mãi, đọc án như vậy.

Thứ nhất — Ông H. Soulier, làm việc hãng Alattini, ở Saigon, là tiền cáo, có một đêa hầu và có quan Gallet trang-sự giúp.

Thứ nhì — Nhà bản T. N. bị biệt danh vốn 1750 muôn tại Saigon, bị cáo có ông Lasseique làm quản lý, đêa hầu, có quan Béziat trang-sự giúp.

Thứ ba.....
Tòa nghe và xem xét các đơn trạng giấy tờ rồi, nói rằng:

Nhậm lời quan trang-sự Gallet thay cho Soulier và các nhà Tư-bản, tiền cáo.

Nhậm lời quan trang-sự Béziat thay cho nhà bản, bị cáo.

Chiếu ý theo luật, Tòa đã vào phòng bàn nghĩ rồi, xử hiện diện trước mặt: thiên hạ về cuộc Thương-mãi và xử lần đầu, như vậy:

Xét vì, bởi đơn đề ngày 8 Juillet 1921, một đàng thì ông d'Elolles còn một đàng thì ông Soulier 2 người kiện nhà bản T. N. tại Tòa Thượng-mãi Saigon, xin cho dự bị số tiền của mnh, mà đợi án Tòa như định.

Xét vì, tuy vẫn hai người hai đơn hai vụ nhưng cũng vì một cơ mà xin, nên tòa nhập hai vụ lại một vụ, đặng xử một án mà thôi.

Xét vì bị cáo có đêa lời, nói tòa T. M. thiếu quyền.

Xét vì nhà Báo T. N. đã không xuất tiền ngày 1er Juillet 1921, mà còn xin Tòa la Seine cho nó dự theo luật ngày 2 Juillet 1919.

Xét vì nhà Bản đã bị người kiện xin Faillite tại Tòa T. M. Saigon.

Xét vì đến ngày nay mà chưa có Tòa nhà như định vào vụ, cho nên mấy nhà Tư-bản xin dự bị là đều chánh lý, đặng mà đợi như định, thì là phải sự của tòa T. M. Saigon phải quyết định.

Xét vì, không cần phải dự bị mà biến nhà cửa bạc tiền của nhà Bản, làm cho khó lòng công sự người Quản lý làm gì, cho nên phải hơ là, ta n chỉ một chức việc theo coi chừng các công sự nhà Bản từ đầu, ngày nào nhà Bản tính toán công sự của mình rồi thì thôi.

Vì các có như vậy nên, Tòa án rằng, Tòa đêa quyền và vụ số 344 — 345 số Thương-mãi, hiệp lại một vụ.

Cho án khiển điện nhà Bản, bởi nhà Bản không có lý do, sự của mình.

Định ông Pucheamer làm quan tạm đêa bị nhà Bản.

1° Theo quản lý nhà Bản mà coi công sự làm, cho rõ, đặng cho các Tư-bản biết chắc là nhà Bản làm việc ngay thẳng.

2° Biên hết gia viên tiền bạc của Bản, coi lại tờ nguyệt đê của Bản đêa tính thẳng chót trúng hay không — và nợ là bao nhiêu?

Mỗi việc phải có quan dự bị biết vào, bằng không thì không đặng..... cho chép tạm thì hành án này không cần cấu chừng, hay là không án.

Chia tòa phi đổng phán xử ngày thứ bảy 9 Juillet 1921 tại Tòa T. M. Saigon.

Ký tên: Quan tòa Lafont

Quan đêa án de Condappa

Ông Xã-tây mà làm lính

Xét cần lương

Nhằm buổi ngài đi chơi, coi công việc buôn bán luôn thê, tại chợ Cầu-ông Lanh, ngài thấy con nhỏ Ng-thị-K. bán/gạo, dùng cái lương một lít, không theo lẽ, 10 phần thiếu một, kiếm kêu Mã tá không thấy, ngài phải làm lính lại Mã tá bắt coa tay mà dẫn đi.

Bồn quản rất mừng vì có một ông Xã-rất cần lo cho ích/loại chung trong Thành phố.

L.T.T.V.

Nhứt-bòn phá chuẩn voi số-thứ

Tối hôm qua có người Nhứt-bòn say đi vào số thứ. Ban đầu còn về đường quẹo đường quanh sau đi đến chuẩn voi, thấy voi bị nhứt trong chuẩn tới nghiệp.

Chủ Nhứt tức mình chạy lại bị khóa cửa, mở hoát, voi ban đầu còn chưa dám ra, mà rồi chạy ra, may thăng nài hay, mau chạy lại, mà cũng như voi khóa, cho nên lần nó trở lại chuẩn đặng, còn chú Nhứt cũng bị lừa lại một, báo chú giải nghĩa vì làm sao mà làm như vậy?

Thi tài-công và thợ-máy

Định ngày 25 juillet 1921, 8 giờ rưỡi sớm mai các quan sẽ đi trụ tại thành Phúy-binh (caserne des marins) đặng hạch hỏi mấy người thi Tài-công:

Có quan Picoi Lieutenant de vaisseau Chủ sự.

Quan Costa Capitaine de Port giám-khảo.

Quan Lheureux pilote giám-khảo và có một Thầy thông theo các quan. Muốn vào thi phải có đủ 25 tuổi, 2 năm công sự Tàu bè trong các biển Đông-pháp.

Đơn xin thi, thầu tại Tòa nhưt Chi nhưt, Saigon, chỉ ngày 22 juillet mà thôi, và phải ghiêm theo đủ gi' y tờ theo lẽ.

Còn thi thợ máy, cũng ngày này, giờ này, chỗ này nhưng về phần:

Quan Lerout Ingénieur chef du service de Navigation, chủ sự.

Quan Manchon second maitre mecanicien, giám khảo.

Quan Poggi mecanicien 2e classe de la marine marchande, giám khảo. Cũng có một thầy thông theo vậy.

Người thi phải đủ 20 tuổi, có giấy 161 làm ít là 2 năm tại đàu, coi máy, chum lửa, thợ đát, thợ rêu, thợ tiện. Cũng và đơn tại tòa nhưt, chỉ nhưt chỉ 22 Juillet mà thôi, và ghiêm theo cho đủ giấy tờ.

Hàng Thuận-hòa

Đồ mới lại

Giày nhung và kim tuyến. đơn bà đong bên Tây nhẹ nhàn làm

Ông nhỏ Aluminium

Bao đưng thuốc hút bằng Cao-su

Lời rao

Có một người muốn lãnh diriger une institution privée ăn giá rẻ vừa xã cơm ba bữa mà thôi. Người ấy tìm lãnh direction morale và direction technique, vì chữ tây xài đặng, chữ Anam cũng đê xài. Ván hàng có đủ.

Ai có cần, xin hỏi tòa-quán.

P. S. Bìn-quán nhận chừng rằng người muốn lãnh trách nhim lớn lao này là người có tuổi, đã từng việc giáo-dục trái-máy mươi năm, đủ tài và đủ trí.

Nguyễn-Xích-Hồng

HỌC-ĐƯỜNG

N 171 tiết nghĩ hè b'1 trường b'1 nghĩ từ 12 Juillet chỉ 15 Août 1921 nhập học.

Si ở cũ h'ly nhự ngày tựa trường cho đàng, nếu tri trê thì sẽ bị mất chỗ.

Si từ mới muốn nhập học b'ôn trường thì từ đây cha mẹ h'ly viết thư xin để danh chỗ trước.

Nay cáo bạch.

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG

HỒI NGƯỜI ANNAM

Chờ nên lựa thuốc của Người quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc địa Langas. Hệ biết lựa thuốc rời và thuốc điều trị đất ở xứ Algérie mà bắt thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quả thiệt là đồ sáng
Đại pháp và bằng có thể thuốc nào ngon bằng
Hãy nên hút thuốc hiệu TRÁI-ĐẤT

Thuê đã thầu

Trong 6 tháng, chỉ ngày 30 juin 1921 Cảnh-phủ Đông-pháp thầu, trong 4 khoản đầu được:

Kt oán thứ nhất	5.425.469 \$ 00
nhì	19.660.591 00
ba	988.429 00
tư	651.834 00

Cộng lại : 6.726.823 \$ 00

Nhiều hơn năm ngoài, cũng 6 tháng này 3.935.530 \$. — Mà trước khi thầu thì ước chừng 24.756.000 \$ bởi vậy cho nên mạnh hơn 1.970.823.

Tòa Đại-hình

(các vụ xử ngày 9 Juillet 1919)

Tại Thủ-đức ngày 24 Décembre 1919, tên Nguyễn-văn-Dậu, Tô-văn-Chánh và Nguyễn-văn-Giông kêu là Đồng cả ba vợ quán ăn uống xong xuôi rồi, kéo nhau đi lại nhà thờ đàng mà coi tháp đền.

Đọc đàng tên Vàng đi trước chúng nó chừng 20 thước. Khi đi ngang qua thấy Vàng về uống đất. Chúng nó bèn chạy lại đó Vàng thấy thì thấy nó bị một mũi dao noi hồng mà chết.

Tên Ngô khai với ông có sở Mặt-thảm Witter rằng : Ngày ấy, lối 7 giờ tối nó với tên Yên và Vàng về quán tên Khanh mà ăn uống, khi ra về thì chúng nó gặp Đậu, Giông và Chánh. Cả thấy đều xúm nhau mà gậy lộn song chúng có đánh đập chi. Hai bọn có hăm dọa với nhau rồi tách đi tưng lạc hết. Cách chừng vài giờ thì hai bọn ấy gặp nhau nữa. Chánh thì xô lại gần tên Vàng, tên Đậu thì đâm tên này một dao rì. Đậu, Giông và Chánh vung chạy. Tên thị Giông, chi của tên Vàng khai rằng : thêm gặp lại chợ Thủ Đức ba đứa chạy ngoài đường. Thêm mới hỏi Chánh làm gì mà chạy vậy. Chánh nói rằng : « Người ta đánh lộn, còn tôi về nhà thôi ».

Thị-Ty vợ tên Vàng cũng khai rằng Đậu, Chánh và Giông giết chống thêm. Đêm 24 ngày mặt 25 Décembre, chú của thêm là Chánh đến nói rằng chống (thêm mới bị Đậu đâm một dao. Còn cách chừng 10 ngày trước thì Đậu, Giông và Chánh có đi ngang qua nhà tên Vàng mà coi chừng nó thứ đây đàng giết. Tòa có đặng tra xét vụ này song bắt không được 3 đứa phạm như vậy nên tòa đình lại.

Cách ít lâu Đậu đi bắt. Nó khai với làng rằng đêm 24 Décembre nó có gậy lộn với tên Vàng và hai đứa đều có say rượu cả. Vàng chém nó một dao nơi cườm tay và đá nó một cái. Nó mới vật tên Vàng xuống đất, dục dao lên kia cầm mà đâm lại rồi nó bỏ mà chạy.

Ba giữa Tòa Đậu lại khai rằng nó đâm Vàng bằng một cây đu. Song quan lương-y khám nghiệm tử thi mới rằng Vàng bị một mũi dao nhọn nơi ngực.

Tên Lương khai rằng : Bữa 24 Décembre 1919, lối 11 giờ khuya một đàng là Vàng Yên và Ngộ và một đàng là Đậu-Giông và Chánh xúm lại mà ăn-đá. Nó

chạy ra can được. Cách chừng giây lát thì nó gặp Đậu và Giông chạy ngoài đường tên Đậu có nói với Lương rằng nó mới lấy dao chém tên Vàng Song Đậu chối rằng chẳng có nói như vậy.

Ngày 17 Février 1921 thì Chánh bị nã trước; qua ngày 24 Février 1921 thì Giông đi thàng về Tòa mà chịu tội. Hai tên ấy chối không có đánh tên Vàng và trong lúc đi thì không có mặt. Còn chúng nó trốn là tại thiên-hạ đồn rằng chúng nó có liên can đến vụ sát như vậy cho nên chúng nó sợ.

Tên Đậu lại khai rằng một mình nó giết Vàng mà thôi, chứ Chánh và Giông không có theo nó, Tô-văn-Chánh kêu nài rằng nó với họ, không có liên can vì tên Vàng là cháu bà-con của nó.

Song vợ tên Vàng khai rằng : khi trước Chánh có giết hẳn chống thêm và chắc rằng Chánh xô bọn kia giết chống thêm.

Và lại tên Ngô có khai rằng : Trong lúc đánh lộn thì Chánh xô lại gần Vàng, kẻ vai với nhau. Bởi các cố ấy thì chắc rằng Chánh có mặt tại trận chứ chẳng không.

Tánh-hạnh Đậu xưa nay không đàng tốt. Nó là một đứa hoang đàng hay nhập bọn với kẻ cùn-dở. Nó chẳng có tiền ăn.

Tên Chánh bị tòa Saigon xử 6 tháng tù về tội không nhà cửa hoang đàng du-côn, và từ ấy những nay nó ăn ở biển lạnh.

Tên Giông tánh hay du-côn ưa việc đánh lộn và chẳng có tiền ăn.

Tòa thăm xét rồi xử Nguyễn-văn-Dậu 20 năm khổ sai.

Còn Tô-văn-Chánh và Nguyễn-văn-Giông kêu là Đồng đặng tha.

Giấy bạc giả

Chết Trần-Nam thuộc ban Triệu-châu, 41 tuổi, làm nghề bán thuốc, con của Trần-Linh và Huỳnh-Trung ngụ tại đường Marchaise (Saigon) bị cáo về tội dùng giấy bạc giả.

Nguyễn tích có như vậy : Ngày 7 Avril 1921, lối 9 giờ sớm mai, thiêm Thị-Phúc đến có bắt quan thứ nhì rằng : có một người khách-trừ thời cho thêm tại chợ Bến-thành 14 miếng giấy 2 cái giả và mới. Thêm mua của nó 1 cái thuốc và đưa cho nó 1 tấm giấy 5 \$ đặng thời lại.

Ông ký-lục số tuần thành là M. Olivieri bèn biên T. j-Phúc dẫn đi chỉ lão khách-ây. Thị-Phúc bèn đi lại nhà Trần-Nam là chết thời giấy bạc giả cho thêm. Khi Trần-Nam thấy M. Olivieri và người coi chợ vào tiệm nó thì nó hoảng kinh và bỏ ngợ lăm.

Xét trong mình Trần-Nam, nơi túi trên cái áo nó bần thì có 12 tấm giấy bạc 2 cái mới giả, gói trong giấy nhựt-trinh hồng-màu. Trong túi của nó cũng có 10 tấm giấy như vậy xài rồi mà cũng còn 10.

M. Olivieri bèn đi lại nhà chết Trần-Nam mà tra xét nữa. Vợ nó là Lê-thị-Dậu có một miếng giấy bạc 2 cái giả. Thêm ấy khai rằng thêm mua đó ngoài chợ rồi có 1 bị đàn bà thôi lại cho thêm giấy bạc ấy.

Chết Trần-Nam khai rằng : Bữa sớm mai này lối chừng 4 giờ rưỡi sáng, hai

người đàn bà Annam mua của nó 4\$20 thuốc mà trả bằng giấy bạc hai cái. Trong số tiền ấy thì có 21 miếng giấy bạc hai cái mà thôi ; còn xết trong mình chết ấy 12 miếng và nó đưa cho Thị-Phúc 14 miếng, cả thảy là 26 miếng. Nó lại nói rằng chẳng biết ai đưa cho nó giấy bạc giả như vậy và nó thấy giấy còn mới nên cất trong túi. Song nó đưa cho Thị-Phúc giấy bạc cũng mới, và trong túi nó thì có giấy xài rồi sao lại không đưa ra.

Trong lúc M. Olivieri xét trong tiệm Trần-Nam thì có một tên khách-trừ vụt chạy trốn. M. Olivieri sanh nghi bèn lại thêm mà xét trong tủ thì tiệm đặng 11 miếng giấy bạc giả 2 cái giống inh như giấy của chết Trần-Nam và Thị-Phúc. Chẳng tra đặng tống ; tích chết trốn ấy vì không có ai biết nó.

Nơi Tòa thì Trần-Nam cũng khai y như khi này.

Tên bị cáo này không có tiền ăn.

Bởi các cố ấy :

Chết Trần-Nam bị cáo về tội dùng giấy bạc giả.

Quan phó chương-ly Lafrigue buộc tội rất nặng. Ngài kết luận rằng : việc dùng bạc giả bừa Tàu đem qua làm cho dân-đinh xao-xuyến nghi nan Chánh-phủ đặng chẳng phải. Vậy xin Tòa xử cho hàng-bồi mà làm gương răn kẻ khác. Tòa nghị rồi xử Trần-Nam 5 năm cấm-cô và 100 quan tiền va.

Thi đậu thừa-biện ANNAM

Mỹ tên biên sáu đấng, đều thi đậu thừa-biện hạng năm, ông Lương-sơ-Khai, thơ ký phòng văn Tổng-đốc Đ. P., ông Phan-văn-Chi, thơ ký hang tư tại Nam-kỳ, ông Nguyễn-ngọc-Thanh, thơ ký hang nhì tại Đông-kinh và ông Lê-quang-Thiệt, thơ ký hang tư ngoài Annam.

Ngày lễ cả 14 Juillet

Ngoài Hanội sắp chơi bữa 13 cũng lịch lịch, có hát bóng giữa trời, có cỗ đên, có nhạc, lại có Các chủ múa lân đi theo.

Qua sáng 14 đều bình cũng quá đong, dù cả các sắc binh, có phi thuyền trên không, lúc 7 giờ đúng quan ĐE-đốc Peyreigne phát n-ê-day cho các quan võ, ông thì tam phẩm bửu tinh, tứ phẩm, ngũ phẩm và মে-day Công-binh (Militaire).

Chiều lại cũng có chơi, các cuộc theo lối Annam, có cỗ bóng, có đôi pháp bóng, khi tôi trên hồ Hanội thiên hạ đến coi cũng nhiều quá, có người mấy tình trong đên coi, đong hơn mấy năm rồi.

Còn trên Namvan, năm nay có Chánh-soái đến nơi, lúc 11 giờ 45 trưa 13 Juillet, các quân lớn, và các chức việc, chúng dân tế tự mà chào ngài quá đong, qua chiều lại ngài đi khai-thành con đường Koki, có tạc bài văn mừng ngài, rồi ngài cũng có trả lời, khen các chức tòng tâm vì công sự, và ngài nói rằng Chánh-phủ cứ việc thêm sức vào hoài, mà làm cho Cao-mên được lợi ích...

Khi trở lại đình, ngài đi loan viêng

SÔNG LÂU NHỜ RƯỢU

(Longéité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Pháp-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 mà hời còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chồm hời, ăn nói sáng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi lúa-lúa làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thì cho biết tại sao ông vẫn đư bực tuổi cao mà sức lực không phai kém vậy?

Ông già đáp lại rằng : Có chỉ là đồ mà thôi, cả đời tôi trước khi ăn cơm hay uống một ly rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là nhờ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh bổ lực.

Người khách nghe nói cũng có lòng mộ việc trong thú như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đàng thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mới bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có đa tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đặng mà bổ sức lực cho mình.

Có bán trong các tiệm hàng xén (epiceries).

Hàng-Dầu
TRƯƠNG-VĂN-BÈN
CÓ BÁN BỮ THỦ ĐÀU
Dầu Phóng, ăn thực ngon và rẻ.
Dầu...
Xả, không có mhi hôi.
Mè, thơm.
Bóng, giá rẻ đồ thợ bạc dùng.
Bánh dầu Đậu-phồng, thực tốt.
Đu đủ.
Hội Gòn.
Đĩa đồ chèo và hò.

ĐỒ TỐT VÀ GIÁ RẺ HƠN KHÁCH-TRU

Hàng té mua Dầu khê, Đậu-phồng, Mè, Hội Gòn, Hoi Bóng, Hoi Đu đủ, củ và hết cẩu tục. Mua gì thì hơn các nơi.
Xin Lạc-châu, ai có muốn mua bán với tôi, thì xin mời đến nhà hoặc viết thư hỏi tôi thì tôi gửi bưu và sẵn lòng tiếp rước rất trọng lễ và trả lời lập tức. Nay lại!

TRƯƠNG-VĂN-BÈN.
Hội-đồng Quên-hỏi.
Số 40, đường CAO-BÁNH-SỐ 40, CHỢ LỚN.

CƠ MỜI NGAY
lại uống
MỘT VIÊN THUỐC HUỒN
CỦA ÔNG
Lương-y DEHAUT
uống trước khi dùng cơm.
THI CHẮC ĐANG KHỎE MẠNH LÚON
và ngăn ngừa các chứng bệnh nguy hiểm bởi tai huyết thì hay là ăn không đều mà sanh ra.
Thuốc huồn này trị các chứng bệnh :
NHỨC ĐẦU, AN KHÔNG TIÊU,
NANG BAO TỬ, CHỒNG MÁT,
KHÔNG THU THỜI.
BÁN TẠI: Nhà ông Lương-y DEHAUT, 147, Faub. St-Denis Paris, cũng khắp trong mấy tiệm thuốc.

PHẢI HÚT THUỐC IMPERIALES

A. COURTINAT & Cie - SAIGON -

Đức vua Sisovat, vua có đức lễ mắng vì bốn soi đã hết lòng vì với Caomén. Rồi quan Chánh-soái ngài còn đi khai thành cái trường Thầy-sãi, dạy đạ học-kinh nữa, đến nơi có quan lớn Caomén và thầy cả, đọc bài văn cung phụng công đức của quan Chánh-soái.

Thiên hạ theo coi quá đông, nhứt là người trong mây lùab, cũng rủ nhau đến ăn lễ và xem coi các cuộc.

Xê lại đức vua, đến vâng quan Chánh-soái, rồi tới có tiệc hãy tại dinh quan Thông-sứ, đãi các quan, ăn rồi, coi cộ-đền, nhứt là có mấy cái xa, Thiết giáp thấp đen, mà theo cộ, coi quá nguy nga lạ con mắt người lăm.

Sáng 14, quan Chánh-soái có dự cuộc diên binh, có đức vua Caomien đến đó và các quan Tây-Mên đều đố té trụ quá đông.

Khi diên binh rồi, quan Chánh-soái theo quan Thông-sứ, đi coi nhà Musée Caomien (nhà trừ đồ bán) Chiếu lại ngài có đi coi cả đầu bóng coi các cuộc chơi, rồi tới lại xa tiệc tại dinh quan đốc-ly.

Quan Chánh-soái từ giờ Namvan 5 giờ 25 sáng 15 Juillet trở về Saigon. Ngồi Annam, tại Huế cũng vui vẻ hơn mỗi năm, thiên hạ đến coi lễ đồng lâm, lúc diên binh, thì quan Thông-sứ khởi sự đeo ngũ phẩm bửu tinh cho Cố Allys, ở Huế từ năm 1875, ngài rất đội ơn Chánh-phủ.

Đức vua Annam, cây quan Thông-sứ gọi lời từ công quan Chánh-soái rằng, ngài, các quan tráo và thân dân hết thấy đều một lòng kính phục Mẫu-quốc, danh rất rạng chói, trong lúc vinh diện thời dợt thái bình này, và chúc mừng cho

đức lâm-quốc, cho quan Đại thần Thuộc địa Bộ, và quan Thông-đốc Đông-pháp.

Tòa sơ Saigon

Tên Torres hồi bán thùng sùng sần 74 cây ngày nọ, mọi bị Tòa sơ Saigon lăm án ba tháng tù.

Nghe cho xử vậy nhẹ quá lễ, nên quan Biện-ly chống án lên tòa trên, tục thường nói: Biện-ly kêu oan!

Mới bữa thứ hai, 18 juillet đây, tòa sơ xử vụ ba tên Serpolet, Tual và Burlot là ba tên dưới tàu Paul Lecat chèo sùng vào bán lậu. Cũng lăm án mỗi tên ba tháng tù; quan Biện-ly bắt bình cũng chống án lên tòa trên.

VIỆC MỚI TRONG NƯỚC

(Nouvelles du pays)

GIÁ BẠC

Ngày 20 juillet 1921.
Tại kho Nhà-nước . . . . . 6 fr. 30

GIÁ LỬA

Ngày 19 juillet 1921.
Tại Cholôn mỗi 100 kilos (bao trề

Lúa Vĩnhlong.....	4 \$ 90 tới 5 \$ 40
Lúa Gò công.....	5 25 tới 5 35
Lúa Bãixâu.....	5 25 tới 5 35
Lúa Baclieu.....	5 40 tới 5 50
Lúa Caoman.....	4 80 tới 4 90
Lúa bực trung....	5 10 tới 5 20

Chơi lạ quá!

Thầy Bô-v-V... 31 tuổi, làm việc trạng sư, ở đường Armand Rousseau,

có rằng người ở chung với thầy là Ng-vân-T... thôi thầy hết ít thôi.
Buồn giởn chơi vậy mà!

Casino de Saigon

Nhà hát bóng Casino, là một nhà hát có danh tiếng trong cõi Đông-Pbáp, mỗi buổi chiều thứ năm, đều đổi bản hát mới, hiện nay hát tuồng « Le fils de la nuit » có 12 hồi. Vậy kính mời quý khách, đến xem giải muộn.

Muôn bán

Một số ruộng khản 120 mẫu tây, mà có 30 mẫu trồng cao su có trâu bò đủ, tọa lạc tại khúc đường Phan-thiết-Djiring gần ga chừng 7 ngàn thước.

Ai muốn mua, xin hỏi bốn-quán L. T. I. V.

Hàng ông J. Brunel

TAI ĐALAT

1° - Có bán bán in gach, ngói - Thuốc hút - gởi đi được từ 3 tấn chỉ 6 tấn.

Có bán in lớn bằng 2, mỗi giờ in được 1.000 gach, không có mất công hư sữa, mà có sửa thì chủ mua trả số phí gởi.

2° - Máy bắt ăn trộm - nổ 3-4 tiếng, nếu chạm nhấm một tí cửa sổ hay là cửa lớn mà thôi.

Và máy bắt thú dữ như gấu, cạp, voi, heo như bầy vậy, bễ cao chừng 0m.50 (năm tấn).

TIỆM ANNAM
Đóng giày và may
y phục Langsa
Lê-văn-Bến, Kẽ-nghiệp
cho nhà PHÙ-TOÀN
17-19, Rue Amiral Courbet
(Halles Centrales)
SAIGON

Entrepôt de Cholôn

IMPORTATION-COMMISSION
71, Bd Tông-đốc-Phương

BÁN SỈ BÀN LỄ
Vải lụa.
Đồ hộp - Rượu chác, - Rượu ngon - SỮA NESTLÉ - Champagne BELBECK - Cognac RENABLT - Cognac CROIZET (cũ 120 năm).

Đồ tân chế bên Paris
Đầu thơm Coty - Du, Non, Gity - Chamoux - Bép da - Dao bàn - Đồ hát - Đồ chưng phụng khách.

Hàng tôi cũng chịu ra công mà mua các thứ hàng hoá làm bán phụng Tây và các xứ lạ theo ý như v. d. d.

Giấy thép đỏ thối: Penhou-Cholôn
Giấy thép nôi: 667.

Le Directeur: Paul HIGU
Officier d'Artillerie Colonel à la retraite
Canton de Chochoy

Nº (194) FEUILLETON DU 20 JUILLET 1921

ROMAN

OÁN KIA THEO MÃ

BA MƯƠI HAI ĐỀM -
HỒ-CẢNH-TIÊN tự thuật

ĐỀM thứ ba mươi mốt (Tiếp theo)

Xét đến nỗi niềm, tôi động lòng mà sa nước mắt. Đầu-đầu dạ sấu, nằm ngời chẳng yên, nên tuy lúc khặc tăng anh lung, trong tâm lạng lẽ như tờ, một mình tôi còn mở cửa phòng ra ngoài đứng dựa bờ tàu mà ngó mông trời biển. Nào thầy chi, nào nghe chi khác hơn là trên ngựa nghiêng sao mọc, lúc-đặc giọt sương-sa, dưới thì sấm biển gầm, sóng bua gành xa, tàu động máy, lược giông là, xanh-xạch. Tôi chạnh nhớ lúc ra đi, giữa đàng, vợ con tôi có hiện hồn báo tôi rằng lo sửa sang bốn phần, rồi theo dõi với nhau; tôi thầm nghĩ, vì biết tôi những còn tham danh chác lợi, sa đắm hồng trần, thì vợ con tôi có báo tôi vậy chi; vì biết kẻ đương-gian người ăn kiến không thể gặp nhau, thì ai cần phải dặn ai, chờ ai cho người. Nếu vợ con tôi mà dặn tôi như vậy đó, chắc là nó biết trước lúc này là lúc nó đợi chờ tôi, thì phải phải sạch nợ trần, đổi bực diêm đài tái hiệp. Đường ấy tôi những còn

tiệc chi; song chưa biết chỗ này có phải là chỗ hẹn hò đây chăng?; chỗ này phải là chỗ vợ con tôi chờ đợi tôi chăng? Nếu phải cái lượng sống này là vợ của tôi, thì tôi cũng nên gọi cái thân khốn này cho ngọn thủy triều tằm Hện.

Thăm nghĩ đến đây, tôi lưỡng lưỡng-ngơ, thoạt nhiên tôi nghe sóng bua quanh tàu, dường như có tiếng-báo vân-vân bản tại tôi rằng: « Hồ-cảnh-Tiên, Hồ-cảnh-Tiên.

Vợ con chôn cửa thuyền, Chờ đợi người từ ấy, Chưa gặp mặt dạ phiến. »

Nghe dứt, tôi dầm mình rờn Ớ, dầm chung quang chẳng thấy một ai, tôi nghĩ cho vợ con tôi hiện hồn về kêu tôi, nên nghe tiếng mà không thấy bóng. Nghĩ cho vậy mà chưa biết liệu sao, bỗng đầu tôi lại nghe có tiếng nói tiếp:

« Phải mau chơn gấp gở, Cho hồn hi sự duyên, Xắc có ta gìn giữ, Máy năm cúng còn nguyên! »

Nghe đến hai câu chót này, tôi mới nhận quở, chẳng phải vợ con tôi hiện hồn về kêu tôi. Tôi lại thăm hỏi lấy tôi: « Nếu chẳng phải vợ con tôi hiện hồn về kêu tôi, thì ai kêu báo tôi đây? mà lại hứa lãnh gìn giữ thầy tôi, cũng lạ. Hay là Đâu-chánh-Tam-cô-giao. - Không, không lý Đâu-cô-giao mà đi hứa vậy, vì may mà tôi lánh khỏi sự trần, phải rồi

sự thế đi nữa, thì chẳng những tôi mong gặp gỡ vợ con tôi nơi chốn diêm đài mà thôi, mà tôi cũng mong gặp gỡ Đâu-cô-giao mà để lời than tiếc, cũng như Đâu-cô-giao trông gặp tôi vậy chớ, có ý đầu lại (tính cách xa mà hứa chịu ngồi đợi gìn giữ. Chắc cũng không phải Đâu-cô-giao kêu tôi. Vậy thì ai? Có phải là... Có phải là... Hay là

ngon Thủy-Triều kêu ta đó chăng? Lý khi nhâm. Chắc là ngọn Thủy-Triều kêu chớ không phải ai. Chắc là người, vì hãy lâu người đưa rước tôi lui, đây vợ con tôi buổi: đáp-đổi với gió, trong đục theo thời, người ngân-ngậm sự đời, chán cầu danh lợi, nhưng lời người-

thân của người- là trang quân-tử, đầu tròn đầu méo, đầu đẹp đầu vuông, muốn sao người cũng chẳng sờn, vì người có thể hy khước tùy hình thế lúc. Nhờ vậy nên người chẳng ăn trơn lãnh đi đâu; người cứ ở vậy mà giao-du tứ-hải ngũ-hồ, ngành mặt ngó trời chờ cơn yếu ập. Nay người dìm thầy cái làm sự của ta, người soi thấu lòng ta chân-ngắn, đứng nhìn người mà hồi phận tương lai, nên người chẳng nề đánh làm

thỉnh, mách miệng cũng ta đòi tiếng. Người lại hứa gìn gìn giữ cái xác thịt thối hôi này gìn giữ cho ta; người hứa thì ta cầm on người đó thôi, chỉ như phận ta bấy chừ, miếng là gặp gỡ vợ con mà chước lấy tội bất nghĩa vô nghĩa

của ta đã làm đó thôi, còn quăng chi bài cốt. Dầu phải lập chôn con vịnh, hay phải vào hầm sâu miệng voi ta cũng cam lòng. Như người có sẵn lòng làm nghĩa cùng ta, ta xin-người biết vợ con của ta, bạn hữu của ta, bây giờ đây sống ở lạ phang, đưa ta đến, cũng đủ gọi nghĩa dầy ơn trọng! »

Nói vừa dứt, thoạt nghe trong lượng sóng có tiếng đáp lại cũng tôi rằng: « Người chớ lo! Chẳng những ta đưa người đến cho gặp vợ con cùng bạn hữu của người mà thôi, mà ta cũng hứa chắc với người rằng ta chẳng để cho thầy của người bắt bừa với lập. Ta quyết giữ gìn cho, vì sủa đây, ta chẳng thiếu đồ ăn liệm. Vậy người hãy tin ta mà quăng xuống đây cho ta mau mau, rồi coi lấy cái cách của ta gói gém. Và lại vợ con của người đã chờ, người còn đợi chi mà chẳng nhẩy xuống đây cho ta rước đưa người đến? Chớ này, khúc này, là chỗ hẹn hò của vợ con người đây; người khá nghe lời ta, vậy ngay. »

(Sau sẽ tiếp theo). L. H. MUI

TRUYỆN

OÁN-HỒNG-QUÂN

In rồi tới thứ BA, thứ TƯ còn đang in tiếp.

Mấy nhà bán sách trong Lạc-châu đều có bán. Thiết hay, mua xem.

ter Phi
Phân thu
CORDON
BRAVUR
ARTISTE
DONG
LAM N
NÓN
chàng
HÓN Đ
đá hi
KHẮC
ĐIA Đ
lại r
BAN S
mấy
QUES,
LANG,
màu,
NHUNG
của v
Xin CH
CHƯƠNG
CATALOU
KHACH
NGU
Cổ thu
hiệu B
Nam-k
không
Chi m
Phân s
THIẾ
TIỆM
NGUY
Số 28 B
Thợ v
tốt nghi
được 3
Hình vẽ
năm kh
Chư qu
hỏi, ti
bạch c
cắt nghĩa
Muôn
còn m
Chuyên
đten.
Viết th
tạt nh

1er Prix Exposition de Hanoi 1920
Phân thưởng hạng nhất Hanoi-Hanoi 1920

Cordonnerie — Chapellerie

TONKINOISE

GRAVURE sur MÉTAUX et MARBRE

NGUYỄN-CHI-HÒA

33 Rue Catinat. — SAIGON

ĐỒNG GIAY TÂY HANG DA ĐEN TÂY

bắt có để các thứ màu DA

LÀM NÓN theo kiểu SINGAPORE

hoặc là NÓN CAO SU thứ này tới mức

chất và làm được thật tốt đáng thiết kế

chàng bề sau một như trước nữa.

NÓN DA (FEUTRES) màu đen tây lại

đẹp hơn.

KHẮC CON ĐÁU HỒNG VÀ CHÂN MỘ

ĐÁ ĐÀ CẨM THẠCH rất tinh xảo, giá

rẻ.

BÁN SỈ 4 LỰC-CHAU thiết kế nhiều

màu như: GIẤY TÂY, NÓN CAS-

QUES, NÓN FEUTRES, GIẤY DA ĐÀ-

LANG, ĐIỆP DA-LANG và HUNG ĐÀ-

MIÊU, GỐM-BAI-SON-BEN QUAL-

NGHANG, CHÉ XICH-DU và TRONET

v.v.v.

Xin CHÚ-TÔN chiếu có viết thư về

thương nghị tới số hốt âm lập tức, có

CATALOGUE (SÁCH MÀU) gửi tặng QUÍ

KHÁCH.

NGUYỄN-CHI-HÒA, Kính mời.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Cung kính, khuôn phép

Thời đời thường nhiều người khi gặp gỡ, lúc chuyện trò, hề nhờ kính lớn, dần kính quan là lẽ tự nhiên của loại người.

Song lẽ, tục lệ đã phải vậy rồi, mà sao có nhiều người trước, thì cung kính rồi sau lại đem phàn đả, hoành hành cho đến, khi đang nhiều lời quá tục mà ái ố người ta, làm giới với thế tử trong nhà mình.

Quá hư quá tệ, chẳng khác chi như, dạy vào vợ con, đều xem mà bác chưởi, hoặc lấy sự khờn lạnh của mình, có vợ con biết đến, lời càng lời dứt, thì lại ý mạnh, đã đến đũa, hay là ý mình, mà áp chưởi mãi, làm cho không còn ai dám đối đáp nữa, phải nhắm mắt làm lơ mà chịu.

Té ra mình là không đả hư, bảo cho vợ con theo học nữa.

Sự cung kính không khó chi mà sao nỡ đánh lấy làm trọng mà gây sự.

Ngồi lại coi, tiếng cung kính như tiếng bầm da, có chi mà bầm da rồi lại giòi vào lòng mà kết là thù là oán, cũng có nhiều người lại gặp người mà tròn, sự tiếng bầm da mà quen cho lắm cũng thành lạ, là nghĩa gì vậy.

Ở đời làm người có ai mà tránh cho khỏi, nước non cũng vậy, được 2 tiếng đó đầu. Trường làm là trọng, mà có trọng gì, thì tiếng để dùng mà dỗi báp nghe cho tao nhã cái lời nói, hay là để phân sự khiếu họ, nếu không vậy thì ăn nói với ai, với loại nào bây giờ, hay là làm cảm mà đáng nói chăng.

Cho người bực nào cũng vậy, mở miệng thì tiếng êm ái làm đầu, hoặc thưa hoặc dạ, hoặc bầm, có ai mà khỏi.

Nếu người đó bực mà tránh, cho khỏi mấy tiếng ấy, thì là người quá vô phép không có ăn học còn người có ăn học mà không dùng thì là có ý xúc xược. Cũng nhiều người mau mắng quá, thì chẳng nề nên chấp, không thiết gì chi cái tiểu sự quá, làm cho hư bổn thân, hư vợ con, rồi ngoài người danh giá ta dìm vào mà biết cái bụng của mình hướng ghét ai thế nào hết.

Thí dụ như người làm quan Huyện, phủ hay là thầy Cai, thầy Phó, chức trong của nhà nước, có quyền chẳng dấy đó dân — Trong các công sự ở đời thì cũng, có khi phải hỏi người này, gọi người kia.

Người kêu dỗi đến hoặc hướng cả hướng chủ, hoặc dân đen, chịu đến hầu dỗi đáp, rồi ra về nói hành rằng, tôi có sự đầu, tôi nói hẳn hỏi giữa mặt ông, thấy, mà ông thấy ngờ ngẩn, có ý sợ v. v. Tôi, cho nên nói có hơi yếu, tôi nói tới. . . Nguyễn ông hỏi trước làm. . . v. v. Còn ông cha tôi cũng biết. . . v. v. Bây giờ ông phải nhớ mà cung kính tôi dăm với tôi đầu. . . v. v. hay là lúc kim cây cán tiền, ấy trong túi ra mà đi v. v. đi đôi cái lời nói của quan. cái nhà ở, cái chỗ ngồi.

Không hiểu được là ông quan là cha mẹ của, mình đầu lỗ máng là người ta dùng cho mình, hỏi ít hiểu nhiều, cho mình ra cho rồi để lâu đau bụng nhất đầu.

Mà không dè, nói phảo cho đến, nghĩ quá buồn.

Bổn phận mình đã dốt lại quê, làm dân đen cả đời, dỗi với người ăn học làm quan, mà cho mình là ông quan phải sợ, thì còn gì mà giận nữa, lại còn dám cảm của mà dè, phải quấy thanh tục, của ông quan sợ tại mình.

Những tánh nết như vậy, cũng chẳng phải kẻ ngu suy mà có đặng, cũng là

người ngoan khôn nhiều ít lạnh lợi ở đời, nhưng cái hành vận quá độ, quá chừng cái sức biết của mình — Cũng như người biết một, nói biết 2-3 vậy.

Bởi vậy cho nên, phải nghĩ lại mình mà sửa mấy cái thói như vậy, trong sách thường nói ngậm máu phun người là như vậy, mình mở miệng ra hư mình rồi.

Cái tiếng êm ái lịch sự, nên dành cho thường thì hay hơn là, lựa mà tránh để về ích lợi lại lợi hư, người ta hay chế ăn cho cục, bữa cuối què mùa v. v.

Một phía thì người như vậy, còn cũng có một phía thế người tìm mà ép người ta phải cung kính mình cho quá hạng lẽ, thành ra khó coi quá, giá như, một chủ điền nhà tuổi, muốn cho đứa ăn ở, người vay họ, phải bầm cựa hai, cựa ba, rồi nó quán, lại giận hơn, kim chưởi mà sát phạt kẻ đơn cò, yếu thế. Ngày nào có việc chi cựa hai phải với tá điền hầu việc tại nhà quan, đến nơi tiếng bầm da thưa đó trước mặt quan còn không?

Hay là rồi việc quan mình trở ra đường với tá điền mình, mà không biết xấu hổ.

Ep dùng cho đến già cả tuổi tác cũng không dùng, ý mình có tiền, có đất có một chút thế thân, mà làm cho quá, tội lỗi không kể, mà ích gì. Làm cho, kẻ dưới nhiều khi đứng trở nên nông lậu, trước đấm ba bẻ cẳng vì cái khó của người không biết đến sự sấp đặt.

Lẽ phải tự nhiên, mình biết hàng thứ của mình mà cung kính người. Người được mình cung kính cũng phải biết, phân sự mình, mà cung kính lại, dúng coi là trọng mà thật là lờn nhau. Đầu cung kính người, mà người có hồn hào kiêu xác cũng phải biết bằng an mà dung người thì được phải.

Như vậy được đã biết đến đủ là mà ai bậy đó để đó cho ai cũng phải biết.

Trong phong tục Phansa, hề mở miệng thì bầm, dạ luôn luôn, không có câu chấp chức trọng hay là tuổi tác gì hết.

Đàn ông tế tướng cũng bầm dạ với ông đàn, rồi ông đàn bầm dạ lại với ông tế tướng mà thôi, phong tục như vậy nên học, tướng hơn mà để học hơn nhiều. Không có, cái ý mình hoặc lớn, hoặc giàu, mà áp chế kẻ nghèo kẻ dưới phải chung thân chịu lụy đầu.

HƯƠNG TRUYỀN

(Kịch)

HUE

Giết người lấy của

Ở làng kia có hai nhà gần nhau chỉ cách nhau có một bức rào thưa hai láng giềng ấy một nhà nghèo một nhà rất giàu có. Một hôm đứa con gái bên nhà giàu chừng 6 tuổi đến chơi bên nhà láng giềng. Con nhà ấy khi đến chơi thời ở có cô đeo một cái khăn bạc. Vì một đứa nhỏ đã khờ dại lại đến chơi với một đứa con gái lớn có lòng táng bạo ở một nơi vắng vẻ không ai giữ gìn nó cho nên con kia đã sinh lòng ác độc đem nó vào trong buồng lấy cái khăn nhét vào miệng bốp có bé lấy cái khăn. Khi lấy được của lại lấy gậy đánh thêm cho chết rồi đem kiến đi bán. Trong khi nó đi bán thời có kẻ đã gặp được mẹ nó ở giữa đường và đã báo với mẹ nó biết sự ấy cho nên khi mẹ nó về nhà liền vào buồng xem thời thấy con nhỏ ấy nằm nhưng hai cái chưng vẫn cứ nhầy dính dẹo và hai vãn còn rần; thấy thế lại có ý làm cho tuyệt tích mới lấy nước sôi tưới vào mình nó rồi lột hết áo xàng đem chôn vào dưới rãnh sau vườn. Khi đi chôn xong thời lại đi tìm đứa con nó, thời ai ngờ ở Oan oan tương báo — khi nó đem cái khăn bán cho một người nào đó được một quan tám tiền,

người mua kiến ấy lại đem khoe với một người bà con với con nhỏ đã bị chúng giết đó, người ấy có ý nghi vì nhà được cái kiến ấy vãn của con bé ấy thường đeo liền về mặt với mẹ nó thời đã nghe mẹ nó nói rằng nó đi mất thì chiều hôm tối không về nhà. Khi đã nghe được tin liền đi tìm nó thời nghe đầu đã bắt được quá trang và bị gian nhân mới lột lột liền đó đã bỏ hoàn lên và đã ăn ngay được thấy con bé.

Sự này đã báo cáo đến quan sở tại và đã bắt được đứa sát nhân ông giám hộ huyện đã trị tội. Sát nhân đã ở trên có tình lý gì nữa, tương rắng cũng sớm chết mọi người sẽ được thấy đầu độc để bị hành hình đó vậy.

Ở quê hóa thay là lòng cha mẹ thương con thật là cho ăn cho mặt cho không thiếu thứ gì miếng lá làm sao cho thỏa lòng thương mẹ cha, ăn thì cũng là một lẽ tình vậy, nhưng phải biết nếu biết thương con cho phải thế mới là thương, còn như dùng bạc vàng cho đứa đại ngày thời dẫu nó có lỡ lã lao cũng là một cái hay cho nó vậy. Nên quan tâm lấy tâm hay!

HANG

Etablissements Industriels DE SAIGON

(Vốn 2.500.000 quan)

Phòng việc ở đường Mac-mahon môn

bài 25 và 27

Trại thợ ở Quai de la Marne Khanhhoá]

Hãng mới này là hãng mới nghiệp cho hãng có Bonafey, chuyên làm những gạch bông bằng xi-man và chuyên sửa dũ các thứ máy như là máy xay lúa, máy ép dầu và máy xe.

Hãng mới này từ ngày mới nghiệp hãng có Bonafey đã thêm thêm khí dụng nhiều làm cho nên công việc làm đã mau lại thêm giá rẻ.

Hãng mới cũng có bán và sửa xe hơi lại riêng lành làm đại-biểu cho các hiệu Hue-kỳ như :

Chandler, Buick, Cleveland, Chevrolet.

v.v.v.

và các hiệu Langsa như :

Grégoire, và Mathis.

Trường trong cái này cũng có hãng nào bán xe hơi giá rẻ như giá của bọn hãng định, vậy xin Lạc-châu quý khách, khi nào muốn mua xe hơi nên hỏi cho biết giá của bọn hãng rồi sẽ đi mua.

Bùn hãng có trữ các thứ đồ cho nhũ máy và bán lá các thứ dầu nhớt để chế máy; lại cũng có bán máy xay gạo và máy xay lúa.

Bùn hãng đã có danh với người An-nam trong xứ này, lập ra từ năm 1872, lại cũng đặng lòng người An-nam-tinh-chợ.

Vậy bùn hãng xin Lạc-châu quý khách, cứ bùn hãng mà đến hay là tu thơ thương tương mới khi quý khách cần mua gạch bông xi-man, xe hơi cũng có chi về máy móc, hay là có cần dầu nhớt dũ các thứ dầu xăng lỏng trá lửa liền và cũng sửa lòng toan tích cho đặng như ý quý khách.

Phải làm làm sao mà giữ da cho tốt

Thường da hay ngứa bực lộn với mồ hôi, thì phải bị lỗ lòng. Nó làm cho mặt ở lòng không còn được, thì mình phải chịu cho nó dặng bị được. Không ai chịu đó như vậy bao giờ, là n cho da trở nên xấu quá, ai cũng không chịu đâu. Nhờ một và bột của Cadum nhiều nó sẽ vào trong sâu mà rửa sạch hết bụi mà làm cho da trở nên sạch sẽ, tươi tốt.

Có bán trong các tiệm giá có 21.50.

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây này dọn dẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn
hết trong Đông-anh này

LẬP RA TỪ NĂM 1865 HỒI TRƯỚC CỬA ÔNG HOLBE và RENOUX

Ông **L. SOLIRÈNE**, nhưi hàng bảo-chê sư, kê nghiệp

Ông, người nhà bác sỹ. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân-tử
nếu dùng thuốc tây xin hãy gọi thợ cho tiền thuốc này mà mua, thì sẽ được vừa lòng.
Còn ĐƯỢC-TẶNG LƯỢC-ĐIỂM đả xuất bản rồi. Ai muốn xin thì viết thư cho ông Solirène, ngài sẽ gởi cho không

COLLABORATION FRANCO-ANNAMITE Đông nghiệp tây-nam

Ta lấy làm tội chỉ mà nghe nói rằng cái hàng PHARMACIE CENTRALE CỦA M. LÊ VĂN-MINH QUẢN LÝ, sẽ đổi tên từ này, kêu là hàng PHARMACIE CENTRALE FRANCO-ANNAMITE.

Ta cũng hết lòng mừng cho cái chữ biểu mới này, may mà nhờ sự sắp đặt lại thì ta tưởng cái việc của hàng nó sẽ dần dần RA CANG NGÀY CANG LỚN.

M. LÊ VĂN-MINH LÀ THẦY BẢO CHÊ HÀNG NHƯT CỦA TRƯỜNG LỚN TẠI PARIS, NHẬP TỊCH LANGSA, CŨNG CỬ VIỆC LÀM QUẢN LÝ HÀNG NÀY, MỘT MÌNH SÁNG SÓC, THEO CHỨC TRÁCH CỦA MINH, VIỆC TRỊ CÁCH BẢO CHÊ CỦA HÀNG, NGHĨA LÀ CÁC VIỆC CHUYÊN MÔN SƠ KHỞI, VÀ HOÀ-HỌC.

Hàng này, trừ những thuốc tinh anh, không hề sai chạy, của hàng DROGUERIE COMMERCIALE DE L'UNION còn buôn bán thì nhờ vốn của người Pharsa, mà sống sót thì thấy có hàng thiện nghệ bảo chế.

Nhờ như vậy mà ta được chắc các thứ thuốc của ta, hơn các thứ thuốc khác, không còn phải kiên dè, như trong xứ này thường hay cần dùng, mà nhiều khi phải bị bê trễ, phải thiếu, tại đường thông qua với Mẫu quốc ngoài biển không chừng, lại thường làm cho thuốc-dịa của ta, có cần cho lắm cũng không có hàng cho kịp.

KỶ TÀU RỜI BÊN MẪU-QUỐC, MỚI GỒI QUA QUẢ NHIỀU, NHƯNG THUỐC MEN và ĐỒ PHỤ-TÙNG THEO HÓA HỌC. Được như vậy thì các bệnh hoạn có đủ thuốc theo ý, đã rẽ lại mau lành bệnh.

Hàng thuốc PHARMACIE CENTRALE FRANCO-ANNAMITE (đông-nghiệp Tây-Nam) này, CỬ VIỆC LO MẠNH GIỎI cho hết thầy nhưn dân Nam-kỳ ta.

Nhà chụp ảnh NADAL

120 rue Catinat Saigon

Hình dán giấy thuốc thân 3 cái 0\$50
Sang hình lớn thì từ 5\$00 chỉ 25.00
Hình chụp khéo thì 12 cái 9.00
Có bán đủ đồ phụ tùng chụp ảnh
sang ảnh, và làm ảnh lớn hơn và
cũng có bán đủ các thứ máy để
chụp ảnh.

Có bán tương về bằng nước thuốc,
dầu, sơn thòy, và việc chi đủ màu.
Đồ đã tốt, mới mà giá cũng phải
chăng.

HÀNG

Ông P. Ribeyrolles et Co

10, Place du Chateau d'eau, Saigon
số 10 gần giếng nước Saigon

Có bán máy xay lúa và đồ phụ
tùng cho máy.

Thay mặt cho hàng ông F. H.
SCHULE.

Có thợ ráp máy giới ở tại hàng
MÁY TỐT CHẮC. — Ai muốn sắp
đề thể nào, thì chỉ giùm không ăp
tiền công.

Nhân dịp

Muốn bán một cái ô-tô nửa mà hiện
cả FORD cũng còn mới.

Giá là: 1.800 \$

Ai muốn mua thì hỏi tại nhà in Union
157 rue Catinat, Saigon.

Nam-việt Khách-lầu

HOTEL DE D'ANNAM

Nº80 Ba Charner và Carabelli Saigon
HUỠNH-HUỆ-KY CHỦ TIỆM

Kính cũng quý khách rõ: kể từ
1er Juillet 1920 tôi mới dọn một tiệm
ngõ hiện là Hotel d'Annam (Nam-
việt Khách-lầu) cũng có dọn phòng
ở dưới đất rất cận tiện cho quí
khách.

Nguyễn-văn-Búp

(THỢ KHĂN ĐEN)

et Propriétaire Sui-đơn à Binh-
nhâm Lai-thiếu

Chỗ làm khăn bông, Bombay và nhiều
tàu đủ kiểu-kim-thời, có kiểu cấp tốc
muôn kết dính lại dùng như nón vậy,
rất tiện phải do nỉ, bằng muôn vân thì
khỏi do, còn muốn dày mỏng tùy ý muốn
từ 8 tới 4 lớp thôi. Giá khăn có 3 hạng
hạng nhất 3 đồng hạng nhì 2 đồng rưỡi
hạng ba 2 đồng, quí ông mua số phí tới
chịu thì phải trên 2 khăn gởi contre
remboursement cùng trả tiền trước tiện
cho 2 mới.

Kính cáo.

Cách tranh thương

Muốn buôn bán cho đắt mới
hàng, thì phải đốt đèn cho sáng
sáng.

Người buôn bán Âu-châu cũng
dùng cách đó; người china họ
cũng dùng cách ấy.

Vậy thì đồng-bang nên đến
tiệm Lục-tỉnh khách-lầu số 83
đường d'Espagne chợ Saigon,
mà mua hoặc đèn khí, hoặc đèn
lò hiệu Best, mà đốt cho sáng;
thì cuộc buôn bán mới thành
vượng.

Tiệm đó có đủ các thứ đèn đẹp
đó; và bán rẻ hơn các nơi.

HỮU CỐ-NHAC **PELLISSON**
ĐẠI HIỆU PHÁP
Tạo thượng • ba cu-ron • (3 couronnes)
Thật thiết tốt cũ mười năm

→ SÂM-BÀNH
PRIOR

A. COURTINAT & Co - SAIGON
SÂM-BÀNH (Chợ Mới)
ĐẠI HIỆU PHÁP
S. M. S. S. S.
HỮU CỐ-NHAC
ĐẠI HIỆU PHÁP
VERNET
ĐẠI HIỆU PHÁP

Leon Courtinat

HÀNG NGÀNH VÀ NGƯỜI THAY MẶT TRONG CẢ HOÀN CẦU
HÃY HỎI SÁCH CÓ HOA HÌNH HÀNG CHÁNH VÀ HÀNG NGÀNH SẼ CHO KHÔNG

HÀNG **DESCOURS & CABAUD** ở NAM-VAN
Produits Métallurgiques (PNOM-PENH)
VÒNG 40 TRIỆU QUAN ĐƯỜNG PROTECTORAT VÀ ĐƯỜNG DE VERNEVILLE

ở Saigon 55, Quai de Belgique

Hàng bán Giá rẻ hơn hết
TANG NIỀM LỰC ĐỒNG

Hãy đến viếng kho chúng tôi, kho thiết tốt và lớn hơn hết trong
cối Đông-pháp, hay là viết thư cho chúng tôi mà hỏi giá, thì
chúng tôi sẽ tiếp rước và trả lời một cách tử tế lắm.

Có một mình hàng này thay mặt cho:

- Hàng Ciment Portland, Artificiels de l'Indochine, ciment ở Tonkin;
- Hàng xe hiệu Decauville: Xe rùa, đường rầy, các môn phụ tùng thay đổi theo xe rùa và đường rầy;
- Hàng xe hơi hiệu "Berliet": Xe hơi dùng thường và xe chở đồ (camions).
- Hàng Ripolin: Dầu sơn Ripolin;
- Hàng thuốc súng: Hột nổ, ngòi và thuốc súng;
- Hàng Larbaud Saint-Yorre: Nước suối và thuốc ngâm hiệu Larbaud Saint-Yorre;
- Hàng Bergougnan: Vô và ruột xe hơi hiệu "Bergougnan";
- Tủ sắt "Le Gaulois" cạy khóa không được và dốt không cháy. — Khóa có bực tốt hơn khóa có chữ;
- Hàng xương tán ở Tonkin: Phân rải ruộng và đất trồng lúa.

Đủ thứ:

- Đồ dùng về việc trồng lúa: Cây ruộng, cây xới đất, cày, cuốc, và rựa, đồ vật dụng cho máy số trồng lúa;
- Đồ dùng cho những người làm việc làm: Đồ khi dụng cắt nhà, sắt để dùng đục sang, đá, sắt để tròn, vuốt sắt làm nổi hơi (chaudière) sắt bằng mặt đen và xi kềm, kềm lợp nhà, bơm để đem nước vô ruộng, bơm nhà cửa, ván ván, ống gan hiệu Turquet, ống xi kềm, ống chi để dùng đặt đường nước, ống thép dùng theo nổi hơi (chaudière) ống đồng và thau;
- Vật dụng làm nhà: Song hồng cửa, ống khóa, bản lề, chốt sắt, đinh, ốc, bu-lon boulons, giầy kềm mảnh mảnh đục, mảnh mảnh;
- Vật dụng trong nhà: Đồ dùng nấu ăn tráng sành, xi chì bằng mi-nhôm (aluminium), đèn, bàn ủi, lò, bàn chải, sạp đánh tú, sạp ống;
- Băng, ghế hiệu Thonet thiết;
- Những vật dụng như bàn cân vàng, thuốc súng, dầu sơn, dầu trồng, produits chimiques: giầy gai, giầy cables, hồ may bướm, hồ làm sáo, hồ làm mũi xe kéo, xe hơi và nước lạnh tưới nhà.

ràng: Bò
ngựa, đồ
Vali và cả
làm bằng
thật tốt.
phải chà
chiếu có
màu nào
Bồn-biệt
được như
Nêu m

L.
Hàng
hàng Bau
đjer công
công-ti,
giở trở n
hàng bán
đượ, lau
kỳ. Kho
hơn nết t
đủ thứ đ
lựa.

Hàng L
là hàng tr
công tôn
ngữ đả t
Những
que có r:
Kẻ ra:
Tủ-sá
đanh từ
Bằng nà
hiệu th
thê ấy,
hạ đều
Máy d

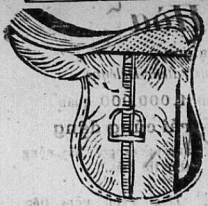
Nóng
Thật là
sánh b

CA
Đồ chớ c
đồ tuấn
MỘT CÁI K

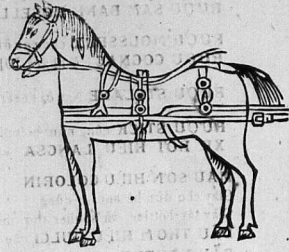
Chức chức

PHAN-HAM

Thợ làm yên ngựa Song-mã và Độc-mã
Khóa-chàng, Khoa-do
Hanoi - 5, Rue Jules Ferry, 5 - Hanoi

Chúng tôi kính trình chư quý khách biết rằng: Bồn-hiệu làm các thứ Yên-ngựa, đồ Song-mã, Độc-mã, Rương Vải và các thứ đồ dùng đi đường làm bằng da bên Tây đã Hồng-kông thật tốt. Làm rất kỹ-lưỡng giá bán phải chăng. Các quý khách có lòng chiều cố muốn dùng thứ ghay kiểu mẫu nào xin gửi thư cho Bồn-hiệu, Bồn-hiệu xin tận kỳ tâm lực làm được như ý của quý khách sử dụng.

Nếu mua nhiều thì Bồn-hiệu sẽ tính giá riêng.
Bồn hiệu có mở hiệu thợ may tây, annam nữa.

L. JACQUE CONG-TI

Hãng L. Jacqué công-ti gốc bởi hãng Baud công-ti sang qua C. Baudier công-ti, để lại Graf. de Lailhacac công-ti, rồi Graf, Jacqué công-ti bây giờ từ nên L. Jacqué công-ti, vốn là hãng bán những đồ đồng sắt và đồ nội dụng, lâu đời hơn hết trong đất Nam-kỳ. Kho trữ tại Saigon cũng rộng lớn hơn hết trong thành-phố, và sáng chứa đủ thứ đồ thượng hạng cho người chọn lựa.

Hãng L. Jacqué công-ti, hãng thật là hàng trọng đại, nên mới dám chịu bao công-tồn của in ra cuốn mục lục quốc ngữ để tiện cho quý khách dùng.

Những đồ quý-hiệu của hãng L. Jacqué công-ti, trừ bán hàng phát ít, kể ra:
Tủ-sát hiệu Bauche là hiệu đá có danh từ ba mươi năm nay; nỏ nhà Bàng nào kho thả-nước thấy đều dùng. Hiệu tủ Bauche mà đẹp danh lừng lẫy thế ấy, nhờ bởi khớp cá hoàn-cầu, thiên hạ đều biết sức chắc chắn của nó.
Máy dùng thực nước chữa bệnh hiệu Jacob Delafon
Nồng cách nào cũng không nức. Thật là đẹp nhất và không hiệu nức sánh bì.

Máy may hiệu Gnome và Rhone
Chén hiệu Langsa, điệu-dàn hơn hết.
Máy trước thủy hiệu Gnome và Rhone

Máy hơi chắc có danh, riêng để dùng về tàu nhỏ và đồ; Tạo-tác yêu dùng làm.
Dầu hiệu Spidoleine
Bầu nhớt dùng thoa máy tốt lắm mà lại ít hao, nên các hãng làm xe hơi bên Pháp-quốc đều ưa dùng.

Bàn ghế hiệu Thonet
Bũ thanh lại thêm chắc chắn.
Ván vân. Vân vân. . . .

Hãng L. Jacqué công-ti, sáng lòng, hề trong quý khách, si bởi xin Mục-lục thì gửi không cho liến. Trong hãng lại có đặc biệt một số và Langsa và Annam đem trên mười người giúp việc riêng để lo về phần quý khách ở Lạc-châu, nghĩa là lo việc gửi đồ cho kịp và việc trở tin vàng lại. Nếu khi chư quý khách lạc-châu cần hỏi đến chi, viết thư ngay cho Bồn-hiệu, thì một trong một kỳ tàu có thư của Bồn-hiệu đáp hồi, chỉ phải mình bạch giá cả các món hàng mình muốn mua. Giá của Bồn-hiệu định trong thư đáp hồi đây, là giá chung tính luôn và tiền đóng thùng và tiền gửi chở

Vin Tonique et Bi-nutritif

du Docteur RIP

VỆ SANH UỐNG CỦA LƯƠNG Y RIP CHẾ

Thứ thuốc rượu này là một vị đại bổ gan cốt xương tráng kiện tinh thần bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống được cả. Nhưng kẻ tuổi cao thì lợi suy giảm, vội thầy ngày xưa đã thừa môn bổ sung rượu này vô, thì ai đặng cứ lão thành đồng, mặt mày tươi tắn, coi trẻ lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược ốm bả mắt máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, bổ sung rượu này vào thì mạnh mẽ làm liệt, ăn thịt để sức, tăng thân tráng kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc.

Có trữ tại tiệm thuốc tây ở đường Marins số 190
Cholon dépôt Pharmacie Franco-Chinoise 190 rue des Marins Cholon.

Ai muốn mua sý (en gros) các hàng lụa Bắc-kỳ (Soieries du Tonkin) ???

Như: Lành rộng trơn, bông lành hẹp, địa minh bằng, minh quế, xiêm bông đơn bà, bông lồng, bông hột mè, lụa lồi, xiêm trắng 7 chỉ sa trơn, sa bông, lụa các thứ, nhiều minh gò, v. v. màu mắng, bông phàn lá cây, đen, trắng hột mè.

Nên viết thư tức thì cho tiệm Maison Tonkinoise Đông-Thịnh, Rue de la Soie, n° 4 Hanoi, mà mua.

Tiệm ấy mới chế ra thứ lãnh 1 cây 2 ao dài đủ mọi màu tốt và chắc làm. khăn tua bằng nhiều minh gò và ghế thonet, ghế chao (Rocking-chair) bằng mây nhẹ mà coi ngộ lắm.

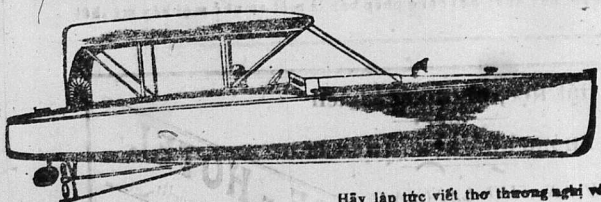
Buôn bán thiệt thà và đã tính giá riêng rất hạ cho mấy nhà mua sý đặng kiểm lời nhiều.

Viết thư lấy tiền (échantillons) công đặng, hay là muốn khỏi mất thì giờ, viết thư lấy hàng cũng vậy, vì đã có giá riêng tính cho bạn hàng (clients) chẳng hề tính mắc bao giờ.

Gửi contre remboursement, song gửi một phần tiền trước hay là gửi trả đủ trước thì sẽ đặng trừ 2% về cái phần tiền đã trả trước đó. (Toute avance de fonds aura droit à une remise de 2%).

Gửi mandat trước xin để như dưới đây:

Madame LƯƠNG-NGỌC-BẢN, 4 Rue de la Soie à Hanoi.

CANOT HƠI

Đồ chơi chuyên mau lẹ,
đồ tuần du điền địa

MỘT CÁI KIỂU THEO LOẠI (POPULAIRE), KÈU LÀ AUTO-GLISSEUR SỐ 638

Hãy lập tức viết thư thương nghị với
Société Franco-Annamite des Anciens
Etablissements

Charles BARDON

Sté Anonyme en formation
Quai de la Marine, SAIGON (Khách-hàng)

Chỗ chân đóng kỹ càng giáng đẹp
Khoảng lượm lạ làng sạch sẽ. Giá rẻ

PHAI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM THIỆT HIỆU LÀ ELIXIR TONIQUE VNTIGLAIREUX

Của ông lương y GUILLET

Từ tám mươi năm nay thuốc ELIXIR có chế đưng của quan lương-y GUILLET lấy làm thần diệu trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TÌ VỊ, đau nơi TRÁI TIM, ĐAU GÂN, ĐAU MÌNH, RẾT VỎ DA, hoặc CHỐI NƯỚC, BỊNH KIẾT, BỊNH HỢ ĐÀL BỊNH CỨM, GHỀ CHỐC NGOÀI DA và bệnh có TRÙNG LAI TRONG BỤNG

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rõ tên và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHẾT những bệnh gốc bởi ĐÀM hay là MẬT phát ra thì uống nó hay lắm.

Bất kỳ thuốc trị đàm nào mà không có dấu ký tên PAUL GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ THUỐC HOÀN XỔ

nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiphlogistique của quan lương-y Guillet.

Chính chỗ trữ thuốc này là nhà PAUL GAGE PHU, một hạng b o chế y danh, đường ERMELLE ST GERMAIN gần ngã 4 ở tại số thành PHU 15 và trong các nước ngoài như có bán

